

KONSULTACIJA
DĖL DUOMENŲ APSAUGOS PAREIGŪNO STATUSO IR FUNKCIJŲ
vykdant 2023-06-13 Asmens duomenų apsaugos konsultavimo sutartį K23-073

2023 m. birželio 20 d.
Vilnius

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (*toliau – BDAR*) kuris Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse pradėtas taikyti nuo 2018 m. gegužės 25 d. nustatyta modernizuota, atskaitomybe pagrįsta Europos duomenų apsaugos reikalavimų laikymosi sistema. Šios naujos teisinės sistemos pagrindas yra Duomenų apsaugos pareigūnas.

Duomenų apsaugos pareigūnas pripažįstamas vienu pagrindinių dalyvių naujojoje Europos Sąjungos duomenų valdymo sistemoje ir jo paskyrimo sąlygos, statusas ir užduotys yra nustatytos BDAR 37–39 straipsniuose.

BDAR nustato, kad Duomenų valdytojai ir Duomenų tvarkytojai, atitinkantys BDAR 37 straipsnio 1 dalies kriterijus, privalo paskirti Duomenų apsaugos pareigūną (*toliau – DAP*).

DAP gali būti Vilniaus darželio-mokyklos „Saulutė“ (*toliau – Mokyklą*) arba jo pagal sutartį pasamdyto UAB „EB teisė ir konsultacijos“ personalo narys. Paslaugų teikimo sutarties su UAB „EB teisė ir konsultacijos“ atveju, Duomenų apsaugos pareigūno funkcijoms atlikti turėtų būti paskiriamas konkretus UAB „EB teisė ir konsultacijos“ personalo narys.

BDAR nenustato atskirų nuostatų dėl Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimo, statuso ir užduočių atlikimo, kai Duomenų apsaugos pareigūno funkcijas vykdo išorinis Duomenų apsaugos pareigūnas. Tai reiškia, kad BDAR reikalavimų privalo laikytis UAB „EB teisė ir konsultacijos“ (kaip išorinis Duomenų apsaugos pareigūnas) vykdant DAP pareigas pagal paslaugų teikimo sutartį.

Pažymėtina, kad prievolė paskirti Duomenų apsaugos pareigūną neturėtų būti vertinama kaip formalus veiksmas. Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimas turi didelę įtaką Duomenų valdytojui ir/ar Duomenų tvarkytojui užtikrinant BDAR reikalavimų laikymąsi.

Nors BDAR 37 straipsnio 5 dalyje nenurodytos profesinės savybės, į kurias turėtų būti atsižvelgiama skiriant išorini Duomenų apsaugos pareigūną, bet paskirtas UAB „EB teisė ir konsultacijos“ personalo narys privalo turėti Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos duomenų apsaugos teisės aktų bei praktikos žinių, suprasti BDAR reikalavimus ir Mokykloje vykdomas asmens duomenų tvarkymo operacijas, asmens duomenų saugumo ir asmens duomenų apsaugos poreikius.

Pagal BDAR reikalavimus Mokyklai (Duomenų valdytojui) tenka itin svarbus vaidmuo – sudaryti UAB „EB teisė ir konsultacijos“ (Duomenų apsaugos pareigūnui) sąlygas jo užduotims atlikti:

- a) oficialiai pranešti apie Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimą Mokyklos darbuotojams, siekiant užtikrinti, kad būtų žinoma apie jo buvimą ir funkcijas;
- b) BDAR 37 str. 7 d. reikalaujama, kad Mokykla (Duomenų valdytoja) paskelbtų UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirto darbuotojo kontaktinius duomenis Mokyklos internetinėje svetainėje siekiant užtikrinti, kad Duomenų subjektai, VDAI ir kitos institucijos galėtų su Duomenų apsaugos pareigūnu lengvai susisiekti. BDAR 37 str. 7 d. nereikalaujama į skelbiamus Duomenų apsaugos pareigūno kontaktinius duomenis įtraukti Duomenų apsaugos pareigūno vardo ir pavardės.
- c) suteikti UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtam darbuotojui (Duomenų apsaugos pareigūnui) galimybę susipažinti su Mokykloje tvarkomais asmens duomenimis;
- d) užtikrinti, kad Duomenų apsaugos pareigūnas galėtų gauti informaciją apie asmens duomenų tvarkymą ir iš kitų Mokyklos darbuotojų;
- e) užtikrinti, kad Duomenų apsaugos pareigūnas galėtų pakankamai autonomiškai ir nepriklausomai vykdyti savo užduotis ir pagal BDAR 39 straipsnį, Duomenų apsaugos pareigūnas neturi gauti Mokyklos (Duomenų valdytojo) vadovų ar darbuotojų nurodymų, kaip vykdyti savo užduotis.

UAB „EB teisė ir konsultacijos“ paskirtas darbuotojas (Duomenų apsaugos pareigūnas) vykdydamas savo užduotis padeda Mokyklos direktorei ir Mokyklos darbuotojams įgyvendinti esminius BDAR elementus, laikytis BDAR reikalavimų, prireikus padeda atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimus, auditus ir veikia kaip tarpininkas tarp įvairių suinteresuotųjų subjektų.

Duomenų apsaugos pareigūnas tiesiogiai atsiskaito tik Mokyklos direktorei ir nėra asmeniškai atsakingas jei Mokyklos už asmens duomenų tvarkymą atsakingi darbuotojai arba pagal sutartį pasamdytas Duomenų tvarkytojas nesilaiko BDAR reikalavimų.

BDAR aiškiai nustato, kad būtent Duomenų valdytojas tai yra Mokyklą arba jo pagal sutartį pasamdytas Duomenų tvarkytojas privalo užtikrinti ir sugebėti įrodyti VDAI, kad asmens duomenys Mokykloje tvarkomi laikantis BDAR nuostatų. (*BDAR 24 str. 1 d.*)

Jeigu Mokyklos (Duomenų valdytojo) arba jo pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo už asmens duomenų tvarkymą atsakingi darbuotojai priima sprendimus, kurie yra nesuderinami su BDAR, Duomenų apsaugos pareigūnui turėtų būti suteikta galimybė aiškiai pareikšti savo nuomonę arba nesutikimą Mokyklos direktorei arba sprendimus priimančioms asmenims, kad jie žinotų apie Duomenų apsaugos pareigūno nuomonę ir rekomendacijas, kurias jis pateikia vykdydamas savo pareigas.

DUOMENŲ APSAUGOS PAREIGŪNO FUNKCIJOS (BDAR 39 str.)

1. Duomenų apsaugos pareigūnas pagal BDAR 39 str. atlieka šias užduotis:

- a) informuoja Mokyklos (Duomenų valdytojo) arba jo pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo asmens duomenis tvarkančius darbuotojus apie jų prievoles pagal BDAR, Lietuvos Respublikos ir kitus Europos Sąjungos asmens duomenų apsaugos nuostatas ir konsultuoja juos šiais klausimais;
- b) stebi, kaip laikomasi BDAR, Lietuvos Respublikos ir kitu Europos Sąjungos asmens duomenų apsaugos nuostatų Mokykloje asmens duomenų apsaugos srityje ir asmens duomenų tvarkymo operacijose.
- c) Duomenų apsaugos pareigūnas gali rinkti informaciją asmens duomenų tvarkymo veiklai identifikuoti, nagrinėti ir tikrinti, ar Mokyklos (Duomenų valdytojo) arba jo pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo už asmens duomenų tvarkymą atsakingų darbuotojų asmens duomenų tvarkymo veikla atitinka BDAR reikalavimus, konsultuoti ir teikti jiems rekomendacijas.
- d) Mokyklos (Duomenų valdytojo) arba jo pagal sutartį pasamdyto Duomenų tvarkytojo paprašius Duomenų apsaugos pareigūnas konsultuoja dėl poveikio duomenų apsaugai vertinimo ir stebi jo atlikimą pagal BDAR 35 straipsnį. Tai reiškia, kad pagal BDAR 35 str. 1 d. poveikio duomenų apsaugai vertinimą privalo atlikti Mokykla (Duomenų valdytojas), o ne Duomenų apsaugos pareigūnas. Jeigu Mokyklos (Duomenų valdytojo) už asmens duomenų tvarkymą atsakingi darbuotojai nesutinka su Duomenų apsaugos pareigūno suteikta konsultacija ir rekomendacija, poveikio duomenų apsaugai vertinimo dokumentacijoje turėtų būti raštu konkrečiai pagrįsta, kodėl neatsižvelgta į Duomenų apsaugos pareigūno konsultaciją ar rekomendaciją.
- e) Duomenų apsaugos pareigūnas bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (VDAI) ir veikia kaip kontaktinis asmuo, padedantis VDAI gauti dokumentus ir informaciją, kad būtų įvykdytos BDAR 57 straipsnyje nurodytos VDAI užduotys.

2. Mokyklą (Duomenų valdytojas) arba jo pagal sutartį pasamdytas Duomenų tvarkytojas privalo paskirti atsakingą darbuotoją tvarkyti asmens duomenų tvarkymo veiklos įrašus. Šie įrašai yra būtina BDAR laikymosi sąlyga ir veiksminga atskaitomybės priemonė.

Pagarbiai

Josifas Lovkys

Teisininkas -konsultantas

UAB „EB teisė ir konsultacijos“

Ukmergės g. 369A, 8 a., LT-12142, Vilnius

Mob. +370 698 11214

El. paštas: dap@eblaw.lt